

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

Ds. D. Chr. Overduin 20 augustus 1989

Catechismus zondag 32 (vervolg-1)

Schriftlezing : Mattheüs 7 : 13 - 23

Zingen : Psalm 119 : 1

 119 : 83

 26 : 8,10,11,12

Avondzang : 6, 7

De 32e Zondag.

VRAAG 86: Aangezien wij uit onze ellendigheid, zonder enige verdienste onzerzijds, alleen uit genade, door Christus verlost zijn, waarom moeten wij dan nog goede werken doen?

ANTWOORD: Daarom, dat Christus, nadat Hij ons met zijn bloed gekocht en vrijgemaakt heeft, ons ook door zijn Heiligen Geest tot zijn evenbeeld vernieuwt, opdat wij ons met ons ganse leven Gode dankbaar voor zijn weldaden bewijzen, en Hij door ons geprezen worde. Daarna ook, dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij, en dat door onzen Godzaligen wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden.

VRAAG 87: Kunnen dan die niet zalig worden, die, in hun goddeloos ondankbaar leven voortvarende, zich tot God niet bekeren?

ANTWOORD: In generlei wijze; want de Schrift zegt, dat geen onkuise, afgodendienaar, echtbreker, dief, geldgierige, dronkaard, lasteraar, noch rover, noch dergelijke, het rijk Gods beërven zal.

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

THEMA:

GOEDE WERKEN

1. WAT ZIJN DAT?

2. WAAR KOMEN ZE VANDAAN?

3. WAAROM MOETEN WIJ?

Ik kom er nog een keer op terug. Verleden week hebben wij getracht iets weer te geven van het klimaat van deze zondag, en van dit derde deel. Daar hangt alles van af.

Ik kan het zo goed begrijpen als Luther ergens schrijft: Wat is het heerlijk als in de kerk de leer van de goddeloze en de leer van de genade niet door elkaar gemengd worden. Dat is een ontzettend groot voorrecht, want we hebben verleden week gehoord, het kan er wel eens een beetje op lijken, maar toch, het is en blijft een groot verschil. Of dat wij ons hier begeven op het terrein van: Gij zúlt, op het terrein van de wet die voor mij ligt, òf we treden in, in die ruimte welke God geschapen heeft in Christus Jezus, vol goede werken, opdat wij in dezelve wandelen zouden.

Dat is een groot verschil. Daar hangt eigenlijk ook alles van af. Of wij op bedekte manier toch bezig zijn aan een stukje zelfhandhaving, zelfbewieroking. Dat kan ook uitkomen in een stuk nederigheid, in een stuk zelfverloochening. Een stuk praat van: "Och ik ben het maar, ik ben dit niet waard en dat niet waard." Het kan ook uitkomen in een groot stuk godzaligheid, vleselijke heiligmaking, van raak niet, smaak niet en roer niet aan. Het kan in allerlei dingen uitkomen.

Nu ligt het zo dicht bij elkaar aan de ene kant, omdat wij alles mee hebben. We hebben alles mee om, laat ik zeggen, de reine leer van Gods genade, van Zijn soevereine gunst, om die toch te koppelen aan ons eigen idee. Want om nu werkelijk van de Heere alleen alles te verwachten, dat is een grote genade. Het is een verwachting die niet beschaamd, dat is zeker. Maar om die verwachting te koesteren, is het een groot werk

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

van de Heilige Geest om ons te maken wie we eigenlijk zijn. Om ons op de juiste plaats te brengen, om van de Heere God alle goed te verwachten.

We hebben ook getracht te verduidelijken dat we wel even in de gaten moeten houden, het gaat hier over de kerk, het gaat hier over ons. Het gaat hier niet direct daarover, om de ontkenning dat er dankzij Gods grote barmhartigheid en goedheid, nog heel wat aardige, goede, leuke dingen op deze aarde gevonden worden. Al is de wortel, laat ik zeggen, niet te vinden. We hebben dat verduidelijkt aan de hand van die woorden: Die niet heeft, van die zal genomen worden ook wat hij heeft. Dan valt alles toch weg. Dan kom je dicht bij het woord van Augustinus, dat voor God de beste deugden alleen maar ondeugden zullen blijken te zijn, voor Zijn heilig, rechtvaardig aangezicht.

Maar wij moeten niet die hautaine houding aannemen om alles wat er hier aan openbaring in dit leven is, liefde, vertrouwen in een gezin of wat dan ook, of onder mensen, om dat even onder de tafel te schuiven. Daar gaat het hier niet om. Het gaat hier om hoe wij zalig geworden zijn, en hoe het verder gaat. Hoe wij christenen mogen worden. En dan komt het er zo op aan, op de waarheid. Dat de waarheid echt de waarheid is, en blijft. Daar wilde ik dan toch nog een keer op terug komen.

Goede werken zijn werken, die kunnen bestáán voor God. Waar de Heere een welbehagen in heeft. Dan vallen onze werken uiteraard gelijk al af, goede en kwade. Alles valt af. Vanuit de mens gezien valt dan écht 'goed werk' weg. Want dan moeten wij te allen tijde rekenen, dat God een volmaakt Wezen is. En wij zijn onvolmaakte mensen. Als ze tegenwoordig met de modernste apparatuur die raketten en satellieten uitrusten, dan zit daar enorm veel denkwerk en arbeid in. Maar je staat verbaasd, als er maar één onderdeelje in dat technisch produkt hapert, dan gaat het fout. Dan kan het ding niet weg. Dan wordt het aftellen stopgezet, en dan moet er eerst weer onderzocht worden wat er aan de hand is. Dat is dan een technisch ding. Maar het moet nu eenmaal heel goed zijn om tot zo'n prestatie te kunnen komen.

Neem nu een mens. Noem het voor mijn part de beste of de slechtste, de meest deugdzame of de meest ondeugende, maar laten we de meest deugdzame nemen. Een mens, met die afgrond van gedachten, met al die woorden, met al die daden, geconfronteerd met de Allerheiligste. Kijk, dan hoor je Jesaja zeggen: "Wee mijner, ik ben een man van onreine lippen, en ik woon in het midden van een onrein volk". Daar hoef je nu echt niet uit op te maken dat Jesaja zo'n ijdele prater was. Wat wij daar dan onder verstaan. Dat hij zijn mond, zoals men dat noemt, maar een douw gaf. Hij was een man die God vreesde.

Maar, dat kun je aan elkaar niet over brengen. Maar gelukkig is de mens die dat wéét, door de innerlijke overtuiging van de Heilige Geest. Die weet dat hij altijd in de schuld staat tegenover de Heere God. En die het dan zó goed weet, dat hij ook niet probeert om daarin zijn gerief te vinden, door bijvoorbeeld: "O ja, als een mens in die schuld komt, oh die tijd van die schuld". En dat hij zomaar zichzelf weg wil schreeuwen, en dit en dat. Dat hoor je nogal eens in de prediking. Maar om nu ook daar op te durven schrijven, niet omdat je zo'n durfal bent, maar omdat je jezelf schaamt voor God. Dat je zegt: "Weg met die waardeloze dingen". Want als het zo functioneert, de kennis van onze schuld in ons leven, dan kruipt een mens zogenaamd als schuldenaar er toch

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

weer uit. Want hij heeft dat geleerd, dat hij zo'n schuldenaar is. En dat kan hij je zo goed uitleggen. Maar je voelt en proeft in alles, de mens. Je hoort er niet in: "Mijn God, Gij hebt Uw wonderen groot gemaakt, wie is het die het getal van Uw gedachten meten zal?" Dat is er niet in. Het vindt allemaal plaats in die cirkel, en dat is allemaal mensenbegerij van de mens. Als hij met het één niet wat te betekenen heeft, dan kan hij toch met het andere nog wat betekenen.

Daarom is een mens zo bevoorrecht, als ... Ik weet wel, we hebben een verdorven, hoogmoedige natuur. Wat zijn we bevoorrecht als de Heere al jong in ons leven, door de prediking van het heilig Evangelie, zowel in Zijn wet als in Zijn Evangelie, ons er buiten sluit. Ons goed leert, wij zijn geen partij voor God. Hij valt weg, hij durft er niet eens aan te denken bijna, dat hij al zo'n goede man of vrouw, of iemand die het toch in zijn leven heeft waar gemaakt, en iemand die dit en dat, dat hij zo voor God zou moeten verschijnen. Want hij voelt, de Heere kijkt overal dwars doorheen, tot op de kern van z'n eigen God-loze bestaan. Dan blijft er van een mens niets over.

Maar dan blijft er ook van onze godsdienst niet zoveel meer over. Dat stukje wordt ook aangevallen. Dan wordt er iets verstaan van die nietigheid, dat totaal wegvallen van die mens. Hij alleen is het, Hij alleen blijft over. Het komt nog aan de orde, dat hebben we de vorige keer al gezegd: Wat zijn goed werken? Die moeten zijn uit het geloof en naar de wil van God, Hem ter eer geschieden. Ik heb dat nu kort samengevat, die voor God kunnen bestaan, waar God blij mee is.

Nu, dan zeg je, hoe durven we er eigenlijk nog over te praten? Ja, zeg dat wel! Hoe durven we er over te praten. Hoe durven we dat dan? Hoe durft u er over te praten, over goede werken? Hoe durft de Heidelberger tot zo'n vraag te komen: "Waarom moeten wij dan nog goede werken doen?" Dat kan alleen als we de zaken zuiver mogen zien. Dat kan alleen als we staan op de bodem van Gods vrije gunst en genade. Wat Hij gedaan heeft en doet! Dan kan het.

Dan mag je er ook op deze manier over spreken. Want dan zit je niet onder de donderslagen van een eis waar je niet aan voldaan hebt, maar dan zit je eigenlijk, even plastisch gesproken, op Golgotha. Op Golgotha, waar die ene dierbare Borg en Zaligmaker alles heeft volbracht. Daar kan niets meer bij. Daar hoeft ook niets meer bij. Dan kun je zeggen: "Dat vind ik dan maar goedkope genade." Noem je dat goedkoop? Dat het Hem alles en alles gekost heeft? Die dure prijs?

"Ja, maar dat bedoel ik niet, ik bedoel meer voor ons".

Noem je dat goedkoop, om werkelijk wat de Heere Jezus zegt: "Die zijn leven zal verliezen, die zal hetzelfde vinden. Verliezen om Mijnentwil, die zal het vinden". Vind je dat goedkoop: "Neem uw kruis op en volg Mij na, en gij zult een schat hebben in de hemel". Dat kan de Heere Jezus wel zeggen, een schat in de hemel. Want die Hem navolgt, die zal vinden. Die zal zijn eeuwige zaligheid vinden in Hem! De God mijns heils, Die mij ten Herder wil wezen.

Nee hoor, daar moet je je niet door in de war laten brengen. Dat doen de mensen wel, dan zeggen ze: "Ja, maar dat vind ik maar een beetje goedkoop hoor. Dat gaat maar makkelijk hoor". Maar als je dan zegt: "Jongen, broeder, of wie je ook bent, het gaat helemaal niet. 'Het gaat maar makkelijk', hoe kom je tot zulke rare gedachten? Het gaat helemaal niet!". Vanuit dat standpunt waaruit mensen zeggen: "Het gaat maar makkelijk, daar of daar", vanuit dat standpunt gezien moet je zeggen, het gaat helemaal niet. Als je

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

daaraan denkt, als je zo denkt, als je daaruit opkomt dan gaat het absoluut nooit!
Maar nu gaat het wel, omdat God het heeft gezegd. Dat is ook onze enige troost. Omdat God gezegd heeft: Ik zal Mijn wet in hun hart inschrijven. Omdat God zegt: Ik maak een nieuw verbond. Ik zal Mijn Geest in hun binnenste geven, en Ik zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen. Als God zegt: Ik zal ze enerlei weg, en enerlei hart geven om Mij te vrezen. Als God zegt: Ik zal maken dat ze in Mijn wegen zullen wandelen, is dat dan niet een weggroepen achter de schuld? Dat we zeggen van: Nu ja, uiteindelijk kunnen we er ook niets aan doen. Als God het niet doet kunnen wij er niets aan doen.

Ja, ik wil zo'n beschuldiging niet aanvaarden uiteraard. Dat kan niet. Maar ja, tegelijkertijd is er bij mij altijd een stille kou die ik voel, als ik zo hoor praten. Want dan denk ik: Ja, als je er iets van geloofde, dan zou je zo niet praten. Hoe kun je zo praten? Dan voel je ook een ogenblik die huivering. Als de Heere God ons er niet achter brengt door Zijn Woord en Heilige Geest, dan blijf je zo praten tot alles voorbij is.

Nee, als je zegt: Is dat dan niet een verschuilen achter onze onmacht, maar we moeten toch meer spreken ook over onze on-wil! Ja, ik weet ook niet wat men daarmee precies bedoeld. Wat men daarmee wil bereiken, dat begrijp ik niet zo goed. Of je de mensen daar gewilliger mee maakt of schuldbewuster, dat weet ik niet, dat zou kunnen. Maar voor mij is dat gewoon een eenheid. Onwil en onmacht is een eenheid. Maar voor mij is het veel belangrijker en groter in het Woord van God, als je dan leest Je kunt wel zeggen, als God dit doet of niet doet, zus of zo, maar ze vergeten dat God het gedaan heeft! God heeft het gedaan! Maar laat ik maar eerlijk zeggen, ik heb geen zin om mijn riemen binnen boord te leggen, en om mijn mast te strijken. En om het over te geven aan de Heere, dat kan ik niet. Ik kan eerder sterren van de hemel plukken, dan dat ik mij aan God overgeef, en dat ik me in Zijn armen laat vallen. Of Hij vloekt of zegent, maar dat ik mij aan God overgeef. Dat kan een mens niet.

Dat wil hij niet. Want ja, als hij eerlijk is zou hij zeggen: "Ja, maar wat blijft er dan van je persoonlijkheid over?" Dat zijn persoonlijkheid daar alleen nu maar in gered kan worden, dat begrijpt hij niet. Hij voelt het aan als iets: Een mens is geen stok en geen blok, een mens is niet dit en dat, wat denk je wel, we zijn duur geroepen, en noem maar op. Dan komen ineens al die dingen voor de dag, en dan raken de mensen zo in trance om daar over te praten, dan zou je bijna denken: Zou het waar zijn? Maar het is niet waar!

Gelukkig zijn we als we elkaar aan kunnen kijken met die verstandhouding, ze zeggen wel eens, dat klinkt heel gek, maar het schiet in mijn gedachten: "Twee Joden weten wat een bril kost", maar wat is het gelukkig als je als twee mensen mag weten waar het om gaat. Dat je alleen maar uit genade, omdat God het wil, behouden wordt.

En we hebben verleden week ook gehoord, wat een ruimte geeft dat, in Hem. Een ademtocht. Hij heeft het Zelf gezegd, Hij heeft het beloofd. De mensen zeggen wel eens 'pleiten', nu, als je daarop mag pleiten: "Heere, U hebt het gezegd, dat U maakt dat ik in Uw wegen zal wandelen". Dan wordt je heel je leven door bekeerd eigenlijk. Elke dag. "Och Heere, ik weet het niet en ik kan het niet, en er klopt niets van. Maar alstublieft, ga mij niet voorbij in Uw genade en met Uw goede Geest. Want zonder U ga ik te gronde". Dat is een stukje bekering.

Dan krijg je er ook hoe langer hoe minder lust in om te twisten over allerlei dingen, over dit en over dat. Dan zeg je, ach, het zegt allemaal niets. Wat God doet dat is

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

welgedaan. En daar blijven we bij. En daar hoop ik dat we ook bij mogen leven en sterven.

Maar goed, we hebben dus iets van het klimaat geschetst. En dat komt toch ook in die catechismus duidelijk uit. Want nu letten we even op de catechismus. We hebben er al even op gelet, maar verder hebben we het laten liggen.

"Christus heeft met Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt." Ben je dan een bevrijd mens? Dat zeg ik nog niet zo gauw. Ik zou het anders willen benaderen. Als er betaald is, hoe beroerd het er ook uit ziet met die ellendige, of hoe vroom dat hij ook is in zijn eigen oog of niet, hij is vrijgemaakt. In het offer, in de betaling ligt het recht van de Heere Jezus Christus. Hij heeft er recht op.

Als je op de vlooienmarkt iets koopt en een ander zegt: "Joh, dat is geen stuiver waard", dan zeg jij: "Ja hoor eens, je kunt zeggen wat je wilt, maar ik zie er wat in, en ik kan er wel wat van maken. Dat zoek ik wel uit". Maar al is het in een akelige toestand, een akelige staat, als het gekocht is dan is er een prijs voor betaald. Dan is er een verwisseling van eigenaar.

Kijk, je moet altijd terug naar de grondslag. Want we kunnen zo verschrikkelijk oppervlakkig daarover denken en praten. Dat is ook zo in de mode, dat ze zeggen: "Doe nu niet zo ingewikkeld. Heb je Jezus aangenomen? Heb je dit, heb je dat?" Al die dingen. Dan moeten we ons schamen, want om al die dingen waar mensen zo laatdunkend over praten, van: "Ik zie de belangrijkheid er niet van in, ik zie dit niet in". Er zijn duizenden mensen om gefolterd, verbrand en noem maar op. Niet om een uitspraak: Ik heb Jezus aangenomen. Daar ging het niet om. Het ging echt over de fundamenten waar Gods gemeente op gebouwd is, naar de Schriften. En daarom hoop ik zo, dat ook in deze tijd van vluchtigheid en oppervlakkigheid, gemeente, dat wij samen ook een oog mogen krijgen en een hart voor de fundamenten.

Dat is zo belangrijk. Want anders laten wij ons van alles verkopen, en je blijft nergens. Ze zeggen wel eens 'waterverf', jazerker, waterverf daar komt het dan op neer. Hij heeft met Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt. Dat is op Golgotha gebeurd. Al zeg jij dan in je hart: Wat heeft Hij aan een lijk dat in ontbinding verkeerd? Al zegt iedereen verstandelijk: Ja maar die Lazarus, hoe kan dat nu? Die ligt al drie dagen in het graf. Niets mee te maken, voor Lazarus is betaald. Hij heeft alle macht in de hemel en op de aarde om te doen hetgeen Hem behaagt.

Ja, en dat kan niet op een manier van: Lazarussie, zou je nog eens opstaan uit je doodsslaap jongen, och Nee, zo gaat het niet! Want dan hoort inderdaad Lazarus niets! Maar omdat God een God is van genade, van welbehagen, omdat Hij spreekt en het is er, komt die man voor de dag. Handen en voeten gebonden? Hij komt voor de dag!

Nu, Christus heeft met Zijn bloed gekocht. En dan moet je nu niet eens even denken van: Ja, maar als je dat niet gelooft, dat is even vers twee. Want door de verkondiging van de kóóp en van de vrijheid, het vrijgemaakt zijn, kan God jou en mij dat geloof bewerken.

Dat klinkt heel gek hè? Maar het is zo. En kan God het ingezonken vertrouwen, het kinderlijk toevorzicht, de vrede, kan God daardoor in je ziel weer herstellen. Je moet

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

niet rekenkundig denken, en zeggen: "Ik voel mij helemaal niet vrij. Als ik die man zo uit de volheid van zijn gemoed hoor praten erover, die vrijheid der heerlijkheid. O, dat heb ik niet meegemaakt, dat heb ik niet beleefd, daar heb ik geen kennis aan". Ja, dat kan ik begrijpen, maar daarom gaan we verder terug. Verder terug! Dat God van alle eeuwigheid in Zijn enig geliefde Zoon, Zijn wil heeft volbracht.

Laten we het zo zeggen, als je nu nog er buiten staat, of je staat er in, één ding kun je niets meer aan veranderen, God is aan Zijn eer gekomen, Zijn wil is gedaan, Zijn heilige wet is vervuld, en de straf is gedragen. Daar kun je niets meer aan doen. Hoe je er ook tegen schopt, of hoe bedenkelijk je er ook naar kijkt, hoe erg het ook is in je gevoel, dat je zegt: "Ja, maar als ik er nu geen deel aan heb", dat is even vers twee. Vers één is: Hij heeft ons - daar heb je het weer - met Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt.

Ja, maar dat zeg je toch niet als je die weldaad, als je dat nog niet Nu ja, dan zeg je het niet, dan zeggen wij het na. En misschien, als je het veel hoort, dat er een pijl in je hart vliegt van Gods eeuwige liefde. En dat je op een gegeven moment mee gaat zeggen. En misschien schrik je er zelf wel van.

"Ja, maar dat kan ik niet zeggen". Waarom niet? Je zegt toch niet dat je jezelf vrijgemaakt hebt, en door jouw bloed en bidden verlost bent? Nu, dan spreek je in ieder geval al de waarheid.

"Ja, maar ben ik dat?"

Nee, Hij! Hij is het. Als je dat nu gelooft dan ben je er ook bij. Hij alleen! Dat is de erkenning die de Heere al Zijn kinderen leert: Hij alleen! Mijn moeder zei: "Maar eeuwig bloeit de gloriekroon, op het hoofd van Davids grote Zoon".

Vrijgemaakt.

Daarom terug naar de fundamente. Niet zo gelijk in dat struikgewas duiken, niet gelijk in dat opschietsel. Eerst: Steek af naar de diepte, zegt de Heere tegen Zijn discipelen. Werp het net uit. Want anders, kijk eens, als je een rottig schuurtje hebt, zonder fundament, dan kun je er helemaal zeker van zijn, er blijft geen spaan van overeind. Maar het onaanzienlijkste schuurtje dat verankerd mag zijn in het fundament dat de Vader gelegd heeft, namelijk de Heere Jezus Christus, dat blijft overeind. Daarvan geldt, het is geschied dat zij allen behouden aan land kwamen. En daarom geliefde gemeente, dat is Gods daadzaak waar we telkens weer naartoe gedreven moeten worden. Buiten ons, zonder ons, heeft God dat grote werk verricht.

Nu zijn we nog helemaal niet aan het hoofdstuk 'goede werken' toe, begrijp je? Maar dan gaat het er over, hoe komt een mens voor een goed werk in aanmerking? Hoe kom ik in aanmerking voor een goed werk? Moeder, hoe kom je in aanmerking voor de liefde, voor man en kinderen? Mensen, hoe komen we in aanmerking voor een stukje - noem ik het maar, ook in de praktijk van het leven - van zelfverloochening. Terwijl dat nu juist je zwakke punt is, om jezelf eens een keer prijs te geven. Hoe kom je ervoor in aanmerking? Dat kan alleen als alles in orde is. Dat kan alleen als de koop gesloten is. Als de prijs betaald is, en dat ik zo vrij gekomen ben, dat de duivel kan tekeer gaan wat hij wil, en zeggen: "Blijf af!", maar Christus zegt: "Niks afblijven, Ik heb hem gekocht met Mijn Eigen leven, en met Mijn Eigen dood en met Mijn opstanding uit de doden. Ik ga verder met hem".

En wat zal Hij dan verder doen? Stuurt Hij ons naar het huis van de duivel, om daar te

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

leren hoe we moeten leven? Of dat we op zijn schooltje van al die boze machten en krachten, daar maar eens goed in terecht komen. In een uitgieting en overdaad van allerlei ellendigheid?

Dan zeg je: "Natuurlijk niet". Als Hij gekocht heeft, als Hij betaald heeft, als Hij zo de weg vrijgemaakt heeft, al is dat dan maar een dood iets, een allerakeligst iets, een vondelingetje, iemand, vertreden, op de vlakke van het veld waar geen mens naar omgekeken heeft, in zijn bloed. Ja dat is vers twee. Maar als Hij het nu gekocht heeft? Alle roem is uitgesloten, onverdiende zaligheên, mag nu zo'n willoos en onwillig, zo'n allerakeligst schepsel zeggen. Dat zegt: "Ach, als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij". Als iemand dat zegt, als hij nog praten kan tenminste: "Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde, dat is waar". Je hebt gelijk, maar als Hij nu spreekt? Als Hij nu gaat zeggen: "Kom bij Mij van de Libanon af, Mijn zuster, Mijn bruid. Kom bij Mij van de Libanon af". Als Hij gaat bekleeden met het kleed van Zijn heil. Als Hij ons gaat leren spellen, het a-b-c van Zijn werk. Wat moet je dan? Dat is toch niet niks? Dat is toch alles!?

Hij heeft gekocht en vrijgemaakt, maar Hij heeft ook Zijn Heilige Geest verworven. Hij wist wel dat het met onze geest niet in orde kwam. En met onze geestelijkheid ook niet. Hij wist wel dat het met onze bekering spaak loopt tot en met. Hij wist alles wel. Dat het ook met onze gelovigheid zo slecht af loopt, we kunnen nog niet een berg verzetten. En daar heb je nog maar een geloof als een mosterdzaadje voor nodig, om hem midden in de zee te zetten. Hij wist het wel, maar wij weten het niet. Maar Hij leert het ons. Hij wist alles. Daarom zegt Hij: - en wordt je daar niet blij mee? - "Het is nuttig voor jullie dat Ik wegga. Er komt een Ander, een Trooster. Die zal je alles leren. Die zal het uit het Mijne nemen en Hij zal het u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken. Die zal er gestalte aan geven".

Wat is dat wonderbaar groot. Van die kant gezien zeg je: "Dan is er altijd reden tot blijdschap". Die vandaag nog als een vat ter onere, als het ware, op de mesthoop ligt, kan morgen in de handen van de grote Heelmeester, de Heilige Geest, met een tuiltje bloemen worden versierd met vruchten der gerechtigheid. Omdat het Gods werk is. Het is van Hem.

Hij heeft gekocht en vrijgemaakt. Maar Hij is terug naar de hemel. Daar was Hij zo hard nodig, bij de Vader. Want de Vader is een eeuwig lievend, trouwe Vader. Die Zijn uitverkoren kinderen heus wel liefheeft, daar hoef je niet aan te twifelen. Maar die eeuwige Vader is zo heilig en rechtvaardig, je moet niet denken dat Hij het daarom overal mee eens is met ons. Met wat wij doen en wat wij denken, wat we zeggen en zijn. Daar is die lieve Zaligmaker nu naar de hemel gegaan, met Zijn eigen werk, Zijn eigen offer, en dan zegt Hij: "Vader zie op Mij. Zie op Mij! U hebt toch zo lang gewacht en gezocht, maar er was niemand. Want Ik alleen" zegt de Zoon. "Nu moet U ook geduld hebben Vader, het komt alles goed".

Vergeef mij dat ik er wat menselijk over spreek.

Het komt goed. Daar is Christus met Zijn offerande, pleitend en biddend. Want de natuur van de Vader is, daar vliegen zulke vonken af, dat dat stro en die stoppelen van mij, dat vliegt achter elkaar in brand als Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. De psalm zegt: "Kust de Zoon". Dat je in Hem gevonden wordt, en uit Hem bevonden wordt,

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

dan verga je niet.

"Door Zijn Heilige Geest tot Zijn evenbeeld vernieuwd."

Evenbeeld. "O Vader dat uw liefde ons blijk". Bij dat versje - de laatste tijd zingen we het nogal eens - wist je, ik heb eigenlijk jaren lang dat versje haast nooit laten zingen. Niet omdat het een gezangetje is, maar ik durfde dat haast niet. "O Zoon maak ons Uw beeld gelijk", dan stakte het gewoon in mijn keel.

Durf je dat te vragen? Ja, het is wel mooi, maar dat mag ik toch niet Dat kan je toch niet Net zoals dat laatste versje van de tien Geboden, dat stukt ook altijd in mijn keel. Als het na de wetslezing, soms vroeger gezongen werd.

'Och of wij uw geboën volbrachten!

Genâ, o hoogste Majesteit!

Gun door 't geloof in Christus krachten,
om die te doen uit dankbaarheid.'

Dan dacht ik altijd: Houdt op, houdt op, het is onmogelijk. Hoe kun je het zeggen, hoe kun je het zingen? Hoe kun je daar zo armetierig staan, ja, het lijkt armetierig, hoe kun je zo rijk staan om een breekijzertje van de Heere te vragen: "Gun door 't geloof in Christus krachten, om dié te dóén uit dánkbaarheid!" Ja, dát ben ik.

Nu ligt het met dat slotversje van de Avondzang wel een beetje anders, dat weet ik wel. Heel anders. Maar het zijn van die ontzettend grote woorden. Dat je denkt: Ik durf er haast niet om te vragen. Want dat hoort niet bij mij.

De Heere Jezus is toch God? Wie is aan God gelijk? Wie kan Hem evenaren? Ja, maar de Heere Jezus is ook waarachtig en rechtvaardig mens.

Nu komt hier die Borg en Middelaar. Dat hebben we nodig ter verheldering. Die komt en zegt: "Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben, en nederig van hart, en je zult rust vinden voor je zielen".

"Tot Zijn evenbeeld vernieuwen."

Paulus zegt: "Broeders, ik acht niet dat ik het al gegrepen heb, of dat ik zelf het gegrepen heb, ik ben er van Christus Jezus toe gegrepen. Ik jaag erna. Ik ben niet volmaakt, Hij is volmaakt". Je proeft erin, alsof hij zeggen wil: "Laat dat leven, die gezindheid van de Heere Jezus Christus in mij zijn". Die, als Hij gescholden werd, niet wedschold, en als Hij leed niet dreigde. Die Zichzelf heeft ontledigd, de gestalte van een Dienstknecht aannemende. Die daar niet als een soort rechter op een troon gezeten was, maar Die met innerlijke ontferming bewogen, de schare zag. Die als schapen zonder herder daarheen dwaalden.

Let wel, dat is de oplossing van het raadsel, " O Zoon maak ons Uw beeld gelijk". Dat Jezus zegt tegen Johannes en Jacobus, toen ze in Samaria waren: - Heere, zullen we net als Elia even vuur van de hemel laten dalen? Ze willen ons niet eens ontvangen - "Gij weet niet van hoedanige geest gij zijt. Ik ben niet gekomen om te verdoemen, maar om te verlossen".

Ja, een evenbeeld van de Heere Jezus.

Een hoop mensen maken daar zelf een vertoning van. Die denken dat het bestaat uit sprinkhanen en wilde honing eten, bijvoorbeeld. Maar dat deed de Heere Jezus niet.

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

Nee, Hij kwam op de bruiloft en op de begrafenis. Hij zat aan met tollenaars en zondaren, om ze eruit te halen. Om ze te helpen.

Rijken? Ja, daar heb je weer zo'n punt. Die werden ledig heen gezonden, daar was niets aan te doen. Armen met goederen vervuld.

Uw beeld gelijk. Ja, niet dat dat makkelijker is hoor, helemaal niet. Het is makkelijker om een houding aan te nemen van heiligheid, van vroomheid, van rechtvaardigheid en eerlijkheid, en betrouwbaarheid. Dat is makkelijker als wat ik nu noem. Dat is onmogelijk! Daar heb ik wel eens om gehuild. Niet dat dat belangrijk is hoor, maar om te illustreren hoe onmogelijk dat dat is! Hoe onmogelijk, om nu je armen open te doen, en je hart open te doen. Om nu niet even af te doen, en een paar geijkte woorden en zinnetjes te zeggen. Maar om nu - niet ten koste van de waarheid, zo bedoel ik het niet, want dat maakt men er zo gauw van, van: Ja, een beetje water bij de wijn dat is zo erg niet. Daar gaat het niet om, dat bedoel ik helemaal niet - te helpen. Om nu een stukje te geven, want het blijft allemaal stuk-werk hier op aarde. Ten dele.

O Zoon maak ons Uw beeld gelijk. "Vader vergeef het ze, ze weten niet wat ze doen". Maar toen Stefanus gestenigd werd, viel hij ook op zijn knieën, en zei hij: "Heere, reken hun deze zonde niet toe". Dat is nu het werk van de Heilige Geest. Niet van mij! Dat is mijn aard niet! De aard van het beestje kan wel eens een beetje zoetsappig zijn misschien, of een beetje hardvochtig, maar niet goed. Dat is niet de gezindheid van de Heere Jezus Christus. Nee, het is onze aard niet.

En daarom zegt de Heere Jezus tegen Petrus, tegen mij en tegen u: "Als je eens bekeerd zult zijn, versterk je broeders". Voordat het brood uitgedeeld werd, werd het in stukjes gebroken. Zo is het nog. Wat heb je aan een heel mens? Aan een mens die heel blijft? Die rechtvaardig blijft en goed, en onbekeerd blijft of bekeerd. Wat heb je daar aan? Maar Hij nam het en brak het, en deelde het.

Daarom, als je dat ziet, kun je dan begrijpen dat je wel eens in tranen uitbarst. "Ik ben niet waard Uw kind te zijn. Maar ik ben ook niet waard dat U in mijn huis komt, in mijn hart komt". Ik ben het niet waard, en toch is het zo nodig. Dat Hij wél komt door Zijn Heilige Geest. En dat Hij zegt: "Ja jongen, meisje, man, vrouw, al Mijn kinderen zullen van Mij geleerd worden. Jij mag ook op school". Word je er niet af gezet? Nee, je wordt er niet af gezet, niet eruit gezet. Maar je wordt er wel onderwezen. Het staat nooit stil. Op die school hoor je zingen: "Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu geleerd houd ik Uw Woord en wegen. Wat zijt Gij goed". En ook: "Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest, opdat ik dus Uw goddelijk recht zou leren. Sinds heeft mijn hart voor hovaardij gevreesd". Je wordt bang voor jezelf, want je kunt niets.

Je kunt niet eenswillend met de Heere God zijn, je kunt het er niet mee eens zijn als je ziek bent, je kunt het er niet mee eens zijn als je oud wordt, je kunt het er niet mee eens zijn als je wat voelt. Eigenlijk kun je niet rijk zijn, je kunt niet arm zijn, je kunt niet ziek zijn, je kunt ook niet gezond zijn, je kunt niets!

O Geest, maak ons dat beeld gelijk.

Dat is groot. Eén planting in de gelijkmaking van Zijn dood. Eén planting in de gelijkmaking van Zijn opstanding. Ben je dan volmaakt? Ja, in Hem wel, zeker wel. Ja, maar hier op aarde? Daar blijft gelden: Broeders, ik acht niet dat ik het al gekregen heb. Maar ik wil het wel graag. Je wil deugt toch niet? Ja, dat telt niet, Hij wil het. Hij wil het

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

en ik wil het daarom ook. Ik wil het ook, en als Hij zegt: "Je hebt nu zo lang op school gezeten, Ik wil je nu bevorderen tot een klasje hoger". Dan hoop ik dat ik zo blij mag zijn. Dat je dan blij mag zijn dat je binnen mag komen. En dat hier, waar je vaak nogal eens van de wijs was, en dat je dan mag zeggen: "O, al Zijn fonteinen binnen in ons". Dan zal de Heere niet te klagen hebben. Dan zal Zijn lof eeuwig gezongen worden en verheerlijkt.

Nu, daar komt nu de Heilige Geest, en Die begint er aan.

Wat begint Hij? Begint de Heilige Geest zoveel als in Zijn vermogen is, een kwastje verf erover te smeren, dat het weer wat lijkt? Nee, dat niet! Daar staan wij wel open voor, om zo te doen. Maar Hij brengt bij Christus. Hij zegt: "Jongen, de bóóm moet goed zijn hoor, dan is de vrucht vanzelf goed. Het is geen goede boom die kwade vruchten voortbrengt, en het is geen kwade boom die goede vruchten voortbrengt" Je kunt het keren of draaien zoals je wilt.

Ja, maar ik durf toch niet te zeggen dat ik een goede boom ben. Nee, dat is Hij. Hij is een goede Boom. Ja, maar ik moet het toch ook zijn, een goede boom? Dat zegt de Heere Jezus toch, daar zal je ze aan kennen, aan hun vruchten! Je plukt toch geen vijgen van distels. Ja, zegt de Heilige Geest, die in Hem gelooft zal leven. Die in Mij gelooft, stromen van levend water zullen uit zijn buik vloeien.

Ben ik dan een goede? Ja, dan ben je een goede boom, Hij!

Dan zegt Paulus: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij". Dat is begerenswaardig, dat Hij de hoogste plaats, dat Hij dat kloppende hart van mijn leven mag worden. Hij het hart, dat nieuwe hart wat God geeft. Een nieuwe weg. Dat Hij, met eerbied gesproken, aan de bel trekt. Dat Hij verootmoedigt door Zijn Heilige Geest. Dat Hij troost. Dat Hij zegt: "Laat Mij nu die handen eens vast houden. Laat Mij nu die schoenen jou eens aantrekken, laat Mij het nu eens doen". Dat Hij dat doet.

Dat is het grote wonder, het geheim, de ruimte van de Heilige Geest. Waar Romeinen 8 zo kostbaar over spreekt: "Die door de Geest leeft, die door de Geest wandelt", dat!

Nu, zo is dan het leven, met ons ganse leven, neem dat nu eens even letterlijk, dankbaarheid bewijzen. Met je leven? Jawel, niet met jouw krachtprestaties. Nee, met je leven.

Hoe ben je dan dankbaar voor God? Wat is nu het werk van de Geest van Christus? Ja, dat Hij jou, moedertje in je huishouden, dat Hij er is. Vader, op je werk, je ziet het misschien niet meer zitten, je ziet er misschien wel als een berg tegenop, dat Hij er is. Kinderen die weer naar school moeten, ik hoop dat jullie allemaal bent overgegaan, misschien voor de tweede keer een klas moet doen, je ziet er misschien ook wel erg tegenop, dat Hij er is.

Allemaal schrikbeelden misschien voor de avond, als je oud bent en je voelt hier en daar wat - het zal wel kanker zijn, het zal wel dit zijn, het zal wel dat zijn - dat Hij er is. Met je leven! Gewoon je leven. Het klinkt heel gek, het is Nu ja, ik wil het niet vergeestelijken, zo moet je het niet zien, juist niet. Maar van Ruler zei wel eens - wijlen professor van Ruler - "Ik dank God om een pijpje tabak, dat mag ik Alleen al door het aangenaam op te roken". Dat is leven.

Dat is niet een krampachtige wringerij, dat is leven. En je hangt de was weer lekker fijn

CATECHISMUS ZONDAG 32 (VERVOLG-1)

droog buiten. Ja, daar moet je God niet bij halen. Nee, dat hoeft niet, alleen dat je blij bent. Dat je het ziet, dat is leven. Dat is dankbaarheid. Dat wil God. God weet heus wel dat wij mensen zijn, dat we niet van die geestelijke wezens zijn, die de was vergeten en nergens anders meer aan denken dan aan de hemel en dit en dat. Dat weet God. En dat is nu voor Hem dankbaarheid.

Kostelijk weertje vandaag hè? Ja, dat is nog een groot verschil. Als je niet gelooft zeg je dat ook, maar het is toch een groot verschil. Want als je wel gelooft, dan weet je op de diepste achtergrond in je hart: Hoe is het mogelijk dat Vader Zijn zoon doet opgaan over bozen en goeden. Regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Daar denk je misschien op dat moment niet aan, maar het is zo. Het is gewoon zo, dat weet je. Dat is je leven.

Dat is met alles zo. Wat zijn wij dan toch een Nu laat ik dat niet zeggen, niet zo negatief, want ik bedoel het ook niet negatief. Ik bedoel het meer in de zin van: We moeten ons toch schamen dat we zo benauwd denken, en zo klein denken, zo karig denken van de Heere God. Ja, dat is niet om te zeggen. We zouden het goed kunnen hebben, ja dat klinkt ook een beetje raar. Want de dood werkt ook in ons, ik weet het wel. Maar wat is het groot als we toch op de school mogen komen, en het a-b-c leren. Het a-b-c.

Verder is er nog veel meer, maar ik dacht, we gaan naar huis, het is warm en hoog tijd trouwens. We zien wel bij leven en welzijn, verder. Als je nu maar tot besluit mag zeggen; "Wat hebben we toch een volkomen Zaligmaker, wat hebben we toch een God!" Hij gooit wel alles van ons overhoop en aan de kant, maar Hij heeft er wat beters voor in de plaats gebracht. Er is toch geen reden om te wanhopen? Of om als een paard of een muil, door domheid voortgedreven Hem te ontvluchten. Want Hij zegt: "Bij Mij is duurzaam goed."

AMEN